

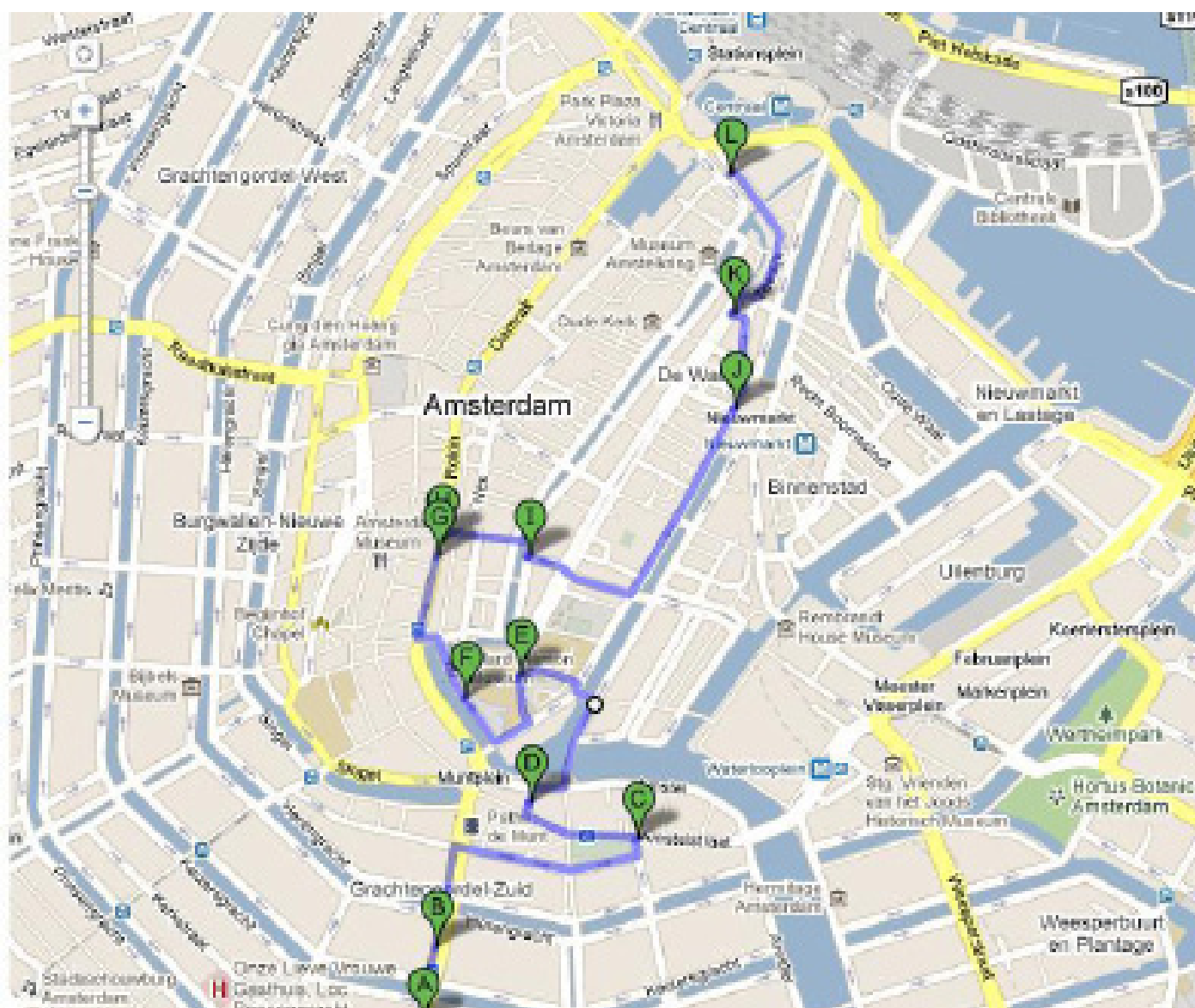
Hergebruik Fietsroute

ARCAM Architectuurroute 6

Deze wandelroute gaat langs twaalf gebouwen en plekken in het centrum van Amsterdam. De projecten hebben gemeen dat ze allen op een bijzondere manier zijn hergebruikt.

De wandelroute start op de Vijzelstraat en eindigt op de Zeedijk en duurt ongeveer 1,5 uur.

A: Kantoorgebouw Algemene Bank Nederland, B: De Bazel, C: The Bank, D: Cineac, E: Klinisch Ziekenhuis, F: Bijzondere Collecties, G: Metro Noord/Zuidlijn, H: Nieuwezijds Kapel, I: Hotel The Grand, J: De Waag, K: Oudezijds Achterburgwal 19, L: Sint Olofskapel.



Dit document is een fragment van 'Hergebruik Fietsroute', een route die incl. geluidsfragmenten en meer beeldmateriaal is opgenomen in de architectuur app UAR. Hierin zijn meerdere routes en diverse gebouwbeschrijvingen te vinden. UAR is een initiatief van het Nai. ARCAM en Bureau Monumenten & Archeologie (BMA) vormen de Amsterdamse redactie.

De architectuur-app UAR is gratis te downloaden in de Android Market en de App Store.

Zie voor meer info:
arcam.nl
arcam.nl/architectuurgids



intro

ARCAM/Charlotte Labrie

De stad is een collage van gebouwen en stedenbouwkundige structuren uit allerlei periodes. Dat is gemakkelijk zichtbaar op het schaalniveau van de stad als geheel. In Amsterdam bijvoorbeeld wordt de Middeleeuwse structuur van het oudste stadscentrum omgeven door de zeventiende-eeuwse grachtengordel. Daaromheen liggen negentiende-eeuwse wijken, die op hun beurt weer zijn omgeven door de 'Gordel '20-'40' uit de eerste helft van de 20e eeuw. En zo gaat het tot in het heden verder met steeds weer nieuwe toevoegingen. Al deze delen van de stad zijn in hoofdzaak gebouwd in nauwkeurig af te bakenen historische periodes. Maar binnen ieder van die afzonderlijke delen zijn toevoegingen uit alle latere te vinden, zodat ook op dit niveau van collages kan worden gesproken.

Net als de stad en de erin gelegen wijken, zijn ook veel gebouwen in feite collages, samengesteld uit elementen die afkomstig zijn uit vaak ver uiteengelegen tijdvakken. De belangrijkste reden daarvoor is dat gebouwen in de loop van hun lange bestaan van functie veranderen. Dat is al eeuwen het geval, maar door de snelle verandering van de maatschappij zijn functiewisselingen en transformaties een steeds grotere opgave geworden binnen de ruimtelijke ordening, stedelijke ontwikkeling en monumentenzorg.

De belangen en visies van de partijen die betrokken zijn bij een transformatie zijn divers. Waar monumentenzorg weinig ingrepen in het oude gebouw wenst, wil de nieuwe exploitant het gebouw juist heel nauwkeurig aanpassen aan de nieuwe functie. Daar komt nog bij kijken dat een herbestemming ook moet passen binnen bredere bestemmingsplannen, en bovendien in de smaak moet vallen bij buurtbewoners. Bij zoveel, veelal tegenstrijdige, belangen moet een afgewogen keuze worden gemaakt tussen behoud en vernieuwing. De (restauratie)architect is in vele gevallen degene die dit midden moet vinden.

Een herbestemming kent vaak dezelfde ingrediënten: een oud gebouw, een nieuwe functie, een exploitant, monumentenzorg, een betrokken buurt en een architect. De uitkomsten van het proces zijn echter divers. Zo bevindt de afdeling Bijzondere Collecties van de UvA aan de Oude Turfmarkt zich achter een oude gevel, maar bestaat het verder grotendeels uit nieuwbouw. Bij De Bazel aan de Vijzelstraat zijn ten behoeve van de nieuwe functie juist enkele uiterlijke ingrepen gedaan, en bij het Klinisch Ziekenhuis op het Binnengasthuisterrein overheerst het nieuwe zelfs ten opzichte van het oude. In totaal doet deze route twaalf hergebruikprojecten aan, die het verhaal vertellen van het Amsterdamse verleden, en laten zien hoe dit verleden deel uitmaakt van de stad van het heden en van de toekomst.

gebouwen



A: Kantoorgebouw Algemene Bank Nederland 1977, Marius Duintjer

In 1977 kreeg de Algemene Bank Nederland (ABN), de opvolger van de Nederlandsche Handelsmaatschappij, de vergunning om aan de zuidwestelijke kant van de Vijzelstraat een kantoorgebouw te laten bouwen. Omdat de ABN te groot was geworden voor de Bazel, maar wel graag in de binnenstad wilde blijven, was dit voor de bank de perfecte oplossing. Tussen 1969 en 1973 werd het gebouw, naar ontwerp van Marius Duintjer. Het gebouw is in modernistische stijl opgetrokken en wordt gekenmerkt door de omvang en de geaccentueerde horizontale en verticale lijnen.

Toch breekt het grote gebouw niet zo radicaal met de omgeving als de meeste modernistische gebouwen: Duintjer heeft door middel van vertrappingen getracht aansluiting te vinden met de lager gelegen grachtenpanden. Niet iedereen was tevreden over de komst van deze kantoorcolos: om de bouw te voorkomen ontstond er zelfs een 'Ban de Bank'-beweging in Amsterdam.

In 2005 kocht Stadgenoot het gebouw van de ABN Amro bank die toen definitief naar de Zuidas vertrok. Omdat er nog geen duurzame bestemming was gevonden voor het pand, werden tijdelijke huurders gevonden. Zo werd Duintjer CS, zoals het gebouw vanaf dat moment werd genoemd, een onderkomen voor creatieve ondernemers. Eind mei hebben deze tijdelijke huurders het pand definitief verlaten. Eigenaar Stadgenoot zal het pand strippen tot een betoncasco. Architectenbureau Baumschlager Eberle heeft een plan gemaakt voor de nieuwe aankleding van het oude gebouw dat rekening houdt met Duintjers ontwerp, maar het in een nieuw jasje steekt. De nieuwe bestemming van het pand is zeer gemengd: zowel winkels, als woningen en kantoren zullen worden ondergebracht in het gebouw.



B: De Bazel
1916-1926, K.P.C. de Bazel

In de jaren twintig werd de Vijzelstraat verbreed van 8 tot 22 meter om als grote verkeersader auto's de stad in te leiden. De westkant van de straat werd daarom afgebroken en bood ruimte aan nieuwe gebouwen. De Nederlandsche Handel-Maatschappij zag hierin een uitgelezen kans om een op maat gemaakt pand te laten bouwen. Architect K.P.C. de Bazel kreeg de opdracht voor het ontwerp.

Het gebouw telt tien bouwlagen en is daarmee bijna tweemaal zo hoog als de aangrenzende grachtenhuizen. Dat de bank bovendien van de Heren- tot de Keizersgracht loopt, en ruim honderd meter lang is, maakt het tot een imposante verschijning.

K.P.C. de Bazel heeft in zijn ontwerp sterk rekening gehouden met de functie van bankgebouw en heeft het pand een gesloten uitstraling meegegeven. Toen de opvolger van de NHM, de ABN Amro, in 2002 vertrok naar de Zuidas, werd het pand de nieuwe locatie voor het Stadsarchief en Bureau Monumenten en Archeologie. Deze transformatie van kluisachtig gebouw naar openbaar en toegankelijk Stadsarchief werd aangepakt door architectenbureau Claus en Kaan en restauratie-architect Maarten Fritz.

Deze architecten werd de opgave meegegeven om het gebouw in vorm zoveel mogelijk terug te brengen tot het oorspronkelijke ontwerp: latere toevoegingen werden verwijderd, waardoor de lichtinval middels de lichte hoven weer hersteld werd. Aan de straatzijde werden bovendien de vroegere winkels doorgebroken en vervangen door glas, om het Stadsarchief een zo open mogelijke uitstraling te geven. In 2007 werd het pand opnieuw opgeleverd en sindsdien is het voor iedereen toegankelijk.



C: The Bank
1926, B.J. Ouëndag, W.B. Ouëndag en H.P. Berlage

Het grote gebouw aan het Rembrandtplein is gebouwd als bank. De Amsterdamsche Bank, voorloper van de Amsterdam-Rotterdam (Amro) Bank, gaf in 1926 opdracht tot de bouw. Net als bij de Bazel van de NHM, overigens de grootste concurrent van de Amsterdamsche Bank, was ook dit ontwerp bedoeld om indruk te maken.

Door het formaat en het robuuste muuroppervlak is het bankgebouw zeer imposant. Bijzonder is bovendien de galerij aan de Utrechtsestraat, en de slanke toren op de hoek van de Amstelstraat en het Rembrandtplein. In de jaren zestig is het gebouw voor uitbreiding van het vloeroppervlak onder handen genomen door architecten Zwiers en Fontein. De lichte hof werd dicht gezet en op het dak werd een opbouw gecreëerd.

Na jaren van leegstand is het gebouw vanaf 2006 wederom aangepakt, ditmaal om een gemengde bestemming van kantoren, retail en horeca te creëren. Architectenbureau Rijnboutt kreeg de opdracht om de transformatie te realiseren, waarbij de lichte hof hersteld moest worden, en de dakopbouw behouden zou blijven. Hoewel deze toevoeging van Zwiers en Fontein door puristen wordt gezien als een aantasting van het oorspronkelijk ontwerp, is de opbouw onderdeel geworden van de monumentenstatus.

In april 2011 is The Bank, zoals de nieuwe benaming luidt, officieel geopend. Op de verdiepingen zijn geheel passend bij de oorspronkelijke functie kantoorruimtes gecreëerd. Door de komst van de supermarktketen Marqt en de incorporatie van horeca op de begane grond en in de kelder, heeft het gebouw bovendien een publieke functie gekregen, waarmee het een opener uitstraling heeft gekregen naar de buurt en het plein.



D: Cineac
1934. Duiker, J.

De Cineac is in 1934 gebouwd als journaalbioscoop naar een ontwerp van Jan Duiker. Het gebouw is te plaatsen binnen het Nieuwe Bouwen, een architectuurstroming die gekenmerkt wordt door een heldere vormtaal, gebaseerd op eenvoudige volumes. In Nederland zijn er maar weinig bouwwerken in deze stijl terug te vinden en maar zeer zelden prominent in het straatbeeld, zoals bij de Cineac het geval is. Mede om die reden is dit pand sinds 1993 Rijksmonument.

De journaalbioscoop voorzag mensen in het televisieloze tijdperk van nieuws: voor een klein bedrag kon men kennisnemen van de actualiteit.

Vanaf de jaren zestig was er geen behoefte meer aan deze nieuwsvoorziening en werd de Cineac een gewone bioscoop. In 1980 werden er enkele aanpassingen gedaan: er kwam een vaste kassa en de neonletters op de gevel werden verwijderd.

Na tijden van leegstand vanaf de jaren tachtig, werd in 1996 geprobeerd de Cineac een duurzame bestemming te geven als locatie van de bekende Planet Hollywood-keten. Na een faillissement in 2000, stond Cineac weer tijden leeg. Krakers bezetten meerdere malen het gebouw om aandacht te vragen voor de leegstand. Vanaf 2006 heeft de oude bioscoop meerdere horecabestemmingen gekend. In datzelfde jaar werd ten behoeve van een nieuwe uitbater de buitenkant van het gebouw gerenoveerd waarbij ook de neonletters weer werden teruggeplaatst.

Intern maakte het pand een heel andere transformatie door. Het sobere ontwerp van Duiker werd vervangen door een trendy lounge-ruimte. De oorspronkelijke oplopende vloer en de bioscoopstoelen moesten hiervoor wijken, wat voor liefhebbers van de architectuur van Duiker werd ervaren als een aanslag op zijn ontwerp. In 2011 kreeg de Cineac wederom een andere bestemming: Casino Merkur zal de deuren opnieuw heropenen.



E: Klinisch Ziekenhuis
1888-1890. Leguyt, H.

Het Binnengasthuisterrein is tussen 1868 en 1913 ingericht als ziekenhuis. Bij de bouw van het gasthuis werd de hovenstructuur van het Oude Nonnenklooster wat hier ooit stond aangehouden. Dat deze structuur intact is gebleven maakt dit stukje van Amsterdam zo bijzonder: het is één van de weinige overblijfsels van de vele kloosters die in de middeleeuwen aan de oostkant van de binnenstad gevestigd waren.

De voormalige gasthuisgebouwen zijn tot Rijksmonumenten uitgeroepen vanwege de architectuur en de historische waarde. Één van deze gebouwen is het Klinisch Ziekenhuis, dat rond 1890 aan de noordzijde van het terrein is verzezen. Dit gebouw is een vroeg voorbeeld van het paviljoensysteem, waarbij ziekenzalen aan twee kanten ramen en daarmee luchttoevoer hadden.

Het gebouw heeft een U-vorm, waarbij de westelijke vleugel als kliniek voor mannen diende en de oostelijke voor vrouwen. Op de binnenplaats tussen beide vleugels bevindt zich een ronde uitbouw, waarin twee collegezalen waren gesitueerd. Dit is echter niet meer te zien, omdat in de jaren tachtig de binnenplaats dicht is gemaakt, toen de Universiteit van Amsterdam in de oude gebouwen trok. Het Klinisch Ziekenhuis kreeg hierbij de functie van kantoren en collegieruimtes. De ooit open binnenplaats doet nu dienst als mensa. De glazen overdekking in de vorm van een piramide, naar ontwerp van P.A.M. Dirks, contrasteert met de strenge negentiende-eeuwse muren. De functiewisseling van het terrein is zodoende duidelijk zichtbaar in het innerlijk en uiterlijk van de gebouwen. Tegelijkertijd is het oorspronkelijke gesloten karakter van het Binnengasthuisterrein dat dateert uit het einde van de veertiende eeuw intact gebleven.



F: Bijzondere Collecties
1642-1883. P. Vingboons, P.F. Laarman e.a.

De samenkomst van oud en nieuw is zeer sterk te ervaren bij de afdeling Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam, waar de meest bijzondere stukken van de Universiteitscollectie bewaard worden.

Deze afdeling van de UvA kreeg in 2007 een nieuwe locatie op de Oude Turfmarkt, in een reeks monumentale panden. Drie woonhuizen, in 1642 ontworpen door Philips Vingboons, een toegangspoort (1732) tot het Binnengasthuis en het vroegere Sint Bernardusgesticht (1883) zijn voor dit doeleinde samengevoegd tot één gebouw.

Hoewel de panden nu één geheel vormen verdienen zij in het transformatieproces wel een andere aanpak. Zo was er in de drie Vingboonspanden nog een interne structuur over. Interieurarchitecten Merckx en Girod hebben deze zoveel mogelijk intact gelaten. In dit gedeelte van het pand zijn enkele kleinere collecties en studiezaal ondergebracht. Van het interieur van het Sint Bernardusgesticht was niets meer over, waardoor architectenbureau Atelier Pro hier nieuwbouw kon realiseren.



G: Noord/Zuidlijn

De grote rode M op het Rokin markeert een tijdelijke toegang tot de Noord/Zuidlijn in aanbouw: iedereen kan naar binnen om een ondergronds kijkje te nemen. De Noord/Zuidlijn is verrassend genoeg ook te plaatsen binnen het thema hergebruik. Niet alleen gebouwen worden immers hergebruikt, maar ook historische stedenbouwkundige structuren.



H: Nieuwezijds Kapel
1912. C.B. Posthumus Meyjes.

De architecten hielden echter wel rekening met de historische structuur op deze plek. Zo volgt de driehoekige uitbouw achter het Sint Bernardusgesticht de oorspronkelijke loop van de Amstel langs de Oude Turfmarkt, zoals die vóór 1490 was. Pas daarna werd deze hoek van de Oude Turfmarkt aangeplempt. Ook deze nieuwe architectuur kent zodoende historische gelaagdheid. De poort die ooit toegang bood naar het Binnengasthuis heeft in de nieuwe inrichting de functie van entree teruggekregen. De doorsnijding van het ronde tongewelf van deze poort, ten behoeve van een boekenlift, zorgde in de monumentenwereld voor nogal wat opschudding.

Kenmerkend voor dit project is dat vanaf de Oude Turfmarkt het historische aangezicht intact is gebleven, terwijl intern de architectuur volledig is afgestemd op de nieuwe functie.

Voornamelijk het gedeelte van het metrotracé tussen Weteringcircuit en het Centraal Station is een hedendaagse pendant van een oude verkeersader.

Vanaf het vroegste ontstaan van de nederzetting Amsterdam kwam men per boot via het IJ en het Damrak de stad in. Toen was er nog sprake van een open havenfront: het Centraal Station was uiteraard nog niet gebouwd en het Damrak was nog niet drooggelegd. Vanaf de andere kant, voer men via de Amstel en het Rokin, dat toen ook nog een gracht was, naar de Dam. Zodoende is de route Rokin-Damrak de oudste verkeersader van de stad.

In de jaren twintig werd besloten de Vijzelstraat, die het Weteringcircuit en het Rokin verbond, te verbreden zodat de groeiende verkeersstromen makkelijker de binnenstad in konden. Ook dit deel van de Noord/Zuidlijn valt daarom samen met een al bestaande verkeersader. Hoewel weinigen het zich zullen realiseren is de Noord/Zuidlijn niet alleen hypermodern, maar tevens diep geworteld in de Amsterdamse geschiedenis.

Op huisnummer 80 op het Rokin ligt een stukje religieuze geschiedenis van Amsterdam. Op deze plek voltrok zich in 1345 het Mirakel van Amsterdam. Een stervende man braakte een net toegediende hostie uit, welke in het vuur werd gegooit. Op onverklaarbare wijze bleef de hostie hierbij intact. Ter ere van dit wonder werd in 1347 een kapel gebouwd: de Heilige Stede. De hostie trok in de eeuwen hierop vele pelgrims naar Amsterdam.

Eind negentiende eeuw werd de kapel, inmiddels bezit van de Hervormde Gemeente, afgebroken. C.B. Posthumus Meyjes kreeg de opdracht om het ontwerp voor een nieuwe kapel te maken, welke in 1912 voltooid werd. Meyjes ontwierp het hele blok, met uitzondering van de huizen op Rokin 74 en 76. Het bouwwerk bestaat uit de kapel met nevenruimten en enkele winkels en bovenwoningen. De hoofdingang bevindt zich aan het Rokin; enkele lagere zij-ingangen zijn gesitueerd in de stegen.

Het gebouw wordt sinds de jaren zestig niet meer gebruikt door de Hervormde Gemeente en deed sindsdien onder meer dienst als moskee en als congres- en feestzaal. Sinds 2005 kan in het gebouw 500 jaar geschiedenis van Amsterdam op griezelige wijze beleefd worden in een historisch themapark. Omdat het pand vanwege de bijzondere architectuur en de historische waarde een Rijksmonument is, mocht er maar zeer weinig veranderd worden.

Binnen deze eisen van Monumentenzorg creëerde de nieuwe exploitant het themapark, waarvoor zelfs een achtbaan in het pand geplaatst is. Voor sommige belangenverenigingen, zoals de Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad, was deze nieuwe bestemming moeilijk te verkroppen. Volgens hen is een themapark met achtbaan niet passend bij het oorspronkelijke religieuze karakter van het gebouw.



I: The Grand
1661- 1926. W. van de Gaffel (Admiraliteitsgebouwen), N. Lansdorp en A.R. Hulshoff (Nieuwe Vleugel) e.a.

De Prinsenhof, nu Hotel The Grand, is gevestigd op een locatie met veel historie. Rond 1400 stonden hier het St. Catherina- en het St. Ceciliaklooster. Na de Alteratie (1578) werden bijna alle kloosters in de omgeving onder bestuur van de stad geplaatst en vervolgens gesloopt.

Deze twee werden echter gedeeltelijk in gebruik genomen als logement voor vorsten. De naam Prinsenhof dateert uit deze periode. In 1661 vestigde de Admiraliteit (de toenmalige Marine) zich in het complex. In deze periode werden de kloostergebouwen afgebroken en vervangen door drie Admiraliteitsgebouwen, die nog altijd overeind staan. Aan het begin van de negentiende eeuw kreeg de Prinsenhof de functie van stadhuis en werden de gebouwen verrijkt met sculpturen, schilderijen en andere decoraties. In het eerste kwart van de twintigste eeuw werden in het kader van deze functie wederom enkele gebouwen toegevoegd, ditmaal in de stijl van de Amsterdamse School.

Bijzonder aan het gehele complex is de mix van stijlen, die een rijke historie representeren. Bovendien is nog altijd de hovenstructuur uit het begin van de vijftiende eeuw intact, wat vrijwel uniek is in de binnenstad. In 1992 is de Prinsenhof verbouwd tot hotel. Gezien de omvang van het complex was het hiervoor zeker geschikt. Tegelijkertijd was het een probleem dat de vijf gebouwen niet goed met elkaar verbonden waren. Daarom is in 2006 de routing verbeterd door architectenbureau Boparai Associates. Hierbij zijn grote doorbraken vermeden om het oorspronkelijke karakter van vijf verschillende gebouwen, die alle apart de monumentenstatus hebben verkregen, zoveel mogelijk te behouden.



J: De Waag
1488 1617. Onbekende architect

De Waag op de Nieuwmarkt is een uitstekend voorbeeld van een gebouw dat in de loop der eeuwen steeds een andere functie heeft gekregen. Toen eind vijftiende eeuw een nieuwe bakstenen ommuring werd gebouwd rondom Amsterdam, werd hier een verdedigende stadspoort gebouwd: de St. Antonispoort.

Met de stadsuitbreiding van begin zeventiende eeuw en de demping van het water rondom de poort, verloor deze haar functie. De poort werd vervolgens getransformeerd tot waag, waar kooplieden goederen konden wegen en belasting moesten betalen. Ook waren verschillende gilden gevestigd in het gebouw. In deze periode werd bovendien een achthoekige koepel toegevoegd, waarin anatomische les werd gegeven door het chirurgijngilde.

In 1819 verloor het gebouw zijn functie als waag. Mede door protesten van de chirurgijns kon de dreiging van sloop worden afgewend. Deze betrokkenheid laat zien dat de bouw en sloop van gebouwen ook in deze periode, net als nu, een maatschappelijke kwestie was. Hierop kreeg het pand uiteenlopende functies. Zo was het een stadsscherschool, een brandweerpost en Gemeentearchief. Bovendien hebben lange tijd het Amsterdams Historisch Museum en het Joods Historisch Museum een onderkomen gehad in de voormalige waag.

In 1985 werd een wedstrijd uitgeschreven om het pand wederom een nieuwe functie te geven. Het winnende ontwerp was dat van architect en vormgever Philippe Starck. Onder zijn leiding werden enkele oude onderdelen gesloopt ten behoeve van een glazen uitbouw. Tijdens de bouw klonk zoveel protest op deze ingrepen

dat de verdere uitvoering van Starcks ontwerp werd gestaakt. Een onafhankelijke commissie koos vervolgens restauratiearchitect Walter Kramer om de transformatie te verwezenlijken. Kramers ingrepen in het gebouw zijn amper zichtbaar; zijn ontwerp wordt gekenmerkt door terughoudendheid.



K: Oudezijds Achterburgwal 19

Op de Oudezijds Achterburgwal 19 worden de ramen anders benut dan elders op de Wallen. Waar in dit gebied meestal prostituees in rood licht achter de ramen staan, heeft hier mode-ontwerper Mada van Gaans zich gevestigd. De vestiging van mode-ontwerpers in voormalige bordelen maakt deel uit van de opschoning van de Wallen.

In het gemeentelijke Project 1012 staat geformuleerd dat het gebied zich moet ontwikkelen tot een veilige en toegankelijke entreezone van de stad.

Het Wallen-gebied wordt omsloten door de Warmoestraat, de Zeedijk, de Kloveniersburgwal en de Damstraat en maakt deel uit van het oudste gedeelte van Amsterdam. De architectuurhistorische en archeologische sporen van de vroegste bewoning van Amsterdam zijn terug te vinden in het gebied rondom het Damrak en het Rokin. Vanaf daar breidde Amsterdam zich langzaam uit naar het oosten en westen. Het Wallen-gebied kent zodoende een rijke geschiedenis van handel en wooncultuur vanaf de dertiende tot de eenentwintigste eeuw.

De oude grachtenhuizen zijn in deze buurt vanaf het einde van de zeventiende eeuw veelal in gebruik genomen door prostituees. Vele panden zijn daar in de loop van de tijd wat betreft indeling en structuur op aangepast. Onderhoud wordt in vele gevallen sterk verwaarloosd. Door middel van Project 1012 wordt achterstallig onderhoud aangepakt en wordt er naar gestreefd prostitutie te verdrijven uit dit gebied. Sommige tegenstanders van het project vinden dat hiermee het karakter van de beroemde Rosse Buurt van Amsterdam verloren gaat.



L: St. Olofkapel, 1440, onbekend

De St. Olofkapel op de kop van de Zeedijk kent een lange geschiedenis. In 1440 werd de kapel gebouwd en door de eeuwen heen onderging het gebouw verschillende veranderingen. Zo werd in 1490 een Jeruzalemkapel, een kopie van de Heilige Grafkerk in Jeruzalem, gesticht, die in 1644 weer gesloopt werd ten behoeve van een andere uitbreiding. Na de Alteratie in 1578, waarbij het katholieke stadsbestuur van Amsterdam werd afgezet en vervangen door een protestants bestuur, kwam de kapel leeg te staan. Na de Alteratie in 1578, waarbij het katholieke stadsbestuur van Amsterdam werd afgezet en vervangen door een protestants bestuur, kwam de kapel leeg te staan.

Acht jaar later kregen handelslieden vervolgens toestemming om er beurs te houden. Toen in 1602 de kapel werd overgedragen aan gereformeerden, moesten zij de ruimte nog steeds delen met de handelaren, die pas in 1608 naar de nieuwe beurs op het Rokin konden verhuizen. Na de laatste kerkdienst in 1912 kreeg het gebouw allerlei bestemmingen, waarvan de wekelijkse kaasbeurs er één is. In 1964 werd de kapel door de gemeente vanwege bouwvalligheid gesloten om in 1966 bijna volledig uit te branden. Een ruïne heeft lange tijd de kop van de Zeedijk ontsierd.

Eind jaren tachtig ontwikkelt Stichting Restauratie Monumenten Amsterdam een plan om de Sint Olofkapel een nieuw leven te geven. Door het gebouw voor 1 gulden te kopen van de gemeente, kon de Stichting zorgen voor een nieuwe bestemming als congrescentrum van het nabijgelegen Barbizon Hotel.

In mei 1990 werd begonnen met de restauratie, onder leiding van restauratiearchitect André van Stigt. De kapel zoals die was in 1644 werd hierbij als uitgangspunt genomen. In de ruïne lag nog een grote hoeveelheid oorspronkelijk materiaal, dat bij de herbouw van de kerk gebruikt is. Gezien de impact van de brand in 1966 moest ook veel vernieuwd worden.